

Latwesch u Awises.

Nr. 24. Zettortdeendā 15tā Juhni 1844.

Kas irr behdas.

(Stahs is Pohlu wallodas pahrtulkohts.)

Mihkais tehtin, kas ta irr par leeta un ko gan nosihme tas wahrds behdas woi behdas? Scho wahrdu weenumehr dsirdu, ne tik ween no nabaga muttes, kad tee dahnwanu luhsahs, bet orri no paschas pils saimes schis reebigs wahrds daudreis jadsird; ibpaschi tad, kad kahdam us-stahj, lai taisni issakfa, ko darrijis. Tod bei-dsoht arween nophschahs un sakfa: „Ak man-nahm behdahm!“ — Ta zittfahrt kahds fehnina dehls waizaja sawu firnu tehwu, parif-sam nemeerigs buhdams par to, ka scho wahrdu ne warreja saprast, jebshu to weenumehr un no wissu lauschu muttehm dsirdeja. Wezzais fehninsch, gribbedams dehlam scho wahrdu us to wissu labbako wiht isskaidroht, nehmee tam gallu no galla isteikt kahdas behdas eshoht aug-steem un kahdas atkal semmeem zilwekeem un ta-vehz rindes no sawas fehnina fahrtas eesahldamis pee semmeeka beigdams. Kaut nu gan prinjis wissus wahrdu labbi wehrā likke, ta-lschu tas ne warreja un newarreja ihsti saprast, kas behdas eshoht, jo wehl ne bij behdas zeetis. Us wissahm zittahm leetahm, un angstahm qu-dribahm, par ko leeli fungi winna pilli daudreis spreedaahs, us tahm winsch gan bij pilnigi fa-mannigs un prahligs un finnaja gudri atbildeht, — bet tas wahrds behdas, tam bij un palikke nefaprohtama leeta un par to winsch daudreis noerojahs. Tadeht winsch beidsoht apnehmahs to gruntigi ismekleht un pahrbaudiht ihsteni un dabbuht just behdas un tadeht dohtees plaschā pahaulē.

Lehrs winna padohmam ne mas ne bija pretti. Winsch wissu likke sataischt, kas us reisofchanu waisadfigs; ismekleja tam wissu brangako sirgu

unto apsedloja ar wissdahrgakeem sedleem. Prin-zis treschā deena ittin agri tehwam labbas deenas atteize un dewahs prohjam pahaulē. Winsch it-tin agri isgahje, kad wehl wissur bij kussu un rihta gaismina tikko swibde; retti fur sunni rebje un kahds putnisch eepihkstejahs. Bet to wissu winsch ne mas ne mannia, ar dohmahm kaudamees, nedj jutte rihta aufstunnu. Winsch bij prahsā apnehmees, pirms mahjas ne nahkt, kamehr behdas buhschoht atraddis. Tadās dohmās nogriminis winsch jahje tahlu, tahlu, sa-was semmes rohbescheem pahri un eeklihde leelā meschā, fur neweenu zilweku ne redseht nej lohpu dsirdebt ne dabbija, ka tik ween putnu dseeda-schanu un wilku kaukschanas.

Jaw ohtra deena bija klah, kamehr prinjis weenā jahschana ween jahje; ar dohmahm kaudamees winsch ne redseja nej sakus, nej putnus nedj arri debbes jaukumu, bet pehz behdahm ween skattijahs. Sahke jaw puism ehst gribbe-tees un pascham brangam sirgam jaw ribbas rahdjahs, wilkahs lehnam ween us preekschu, jo printscham asti preebsi dūllas grawaas taifija fahndas. Jahzejam pascham arri labbi neklahjahs, jo kohku sarri plehse swahrkus un pa galwu speh-rabs, ka ne mas ne warreja issargatees, nedj lehti us preekschu tit. — Tod wehl par jo lee-laku fibbeli fazehlehs breesmiga auka un wehtra, pehrkons ruhze, sibbens spehre un leetus kā ar spanneem gabsehs; turflahf wilki breesmigi kauze, ta ka prinzipi jaw matti stahwu zehlahs no bai-lehm. Dauds ne truhke, ka winsch jaw tē pat buhru atraddis to, ko tik kahrigi mekleja; bet tam nu drihs isdewahs labbaki, jo leetus nostahjahs un winsch no ta tumscha mescha abrā tizzis, eer-audsija Deewa jauku raddijumu, lohpu ganne-klus, tibrumus ar saltu wassaraju, rudsus, kas pilnā breedumā libgojahs un tahlaki us plascheem

laufeem winsch atrabde seena plahwejus ar spih-gukodamahm iskapteem, kas winnam to skattis-schanas jaufumu wairoja. Gaiss bija jaufs, vukkes dewe jaufu finarschu un putnini dseedoja skanni.

Tà nu jautri un preezigi us preefschu dohdames winsch satifke firmu deedelneeku, kas, kaut gan spirgts isifikahs, tomehr salihjis ar diweem speekeem us preefschu wilkahs, diwas abdas sohmas us plezzeem nesdams. Schis deedelneeks pabrihnojahs, redsedams, ka tahds augstis un finuks fungs no tik beesa un tuimsha mescha is-nahze. Winsch dewahs tam pretti, dewe labbu deenu un runnaja tà: „Kur juhs, zeenigs fungs rahdā meschā eemaldijsheetes? kas juhs tur eedsinne, kur tikkai plehfigi svehri miht? un kur zits nekahds zilweks ne statga, ka ween tahds ka es, ko nohte speesch zauri eet us zittu zeemu maiñi un nabbagu dabwanas luhgtees.“ — Prinzis, ittka ne-kahdas gruhtibas ne buhtu baudijis, tam drohschi atbildeja: „Es ne mekleju wiss pehz leelzella, bet pehz — behdahm, un tahs mekledams reisoju pa wissu pasauli, kamehr tahm dabbuschu farift.“ — Nabbags ar plattahm ozzim winnu usluhkodams, atbildeja: „Ah — ja fungam schi waijadisiba ween irr, tad jaw gan sinnu libdsebt, jo es labbi sinnu kur wianas miht.“ „Kur tad?“ prinzis aschi jautaja. Ubbags atbild: „Augsti zeenigs fungs, tur meschā paschā beesumā pa labbu rohku winnas atraddisim. Tee tuhlin abbi steidsahs turp, un atradde seklu awotinu, kam wissaylahrt beess meschinsch bij apaudsis un deedelneeks us prinzi nu fazzijs: Redseet fungs, kad juhs schinni awotinā tik kahdas peezi minutes lai-ka galrou appaksch uhdens paturreseet un tad at-fal peezelsetees, tad tuhlin behdas eeraudsiseet un juttiseet ar sawahn paschahm ozzim, — ja nudeen! tas irr teesa un lai Deews manni sohda, ja melloju. Un tas jums jaw ne ko ne mak-sahs, kad pavrohweseet; es pa to brihdi pavakteschu juhsu sirgu.

Tik fo to dsirdejis, prinzis, tuhlin lezz no sirga semmē, nogehibjahs pliks, usleek drab-nas sirgam inuggurā un mettahs awotā eekschā — appaksch uhdens. Wiltigais deedelneeks at-

kal tuhlin mette wcenu speeki nohst, lehze sirgam muggurā un ar ohtru speeki sirgam sadewis pa ribbahm, dewahs prohjam ar wissahm printscha drehbehm, ka simlts ween pakal rinkojahs. Pebz pahri minutehm prinzis galwu pazchlis no uh-deus, skattabs pebz behdahm, — bet luhk, nu jaw reds, kas noteckahs! Muddiqi skreen no awota ahrā, gribbedams deedelneekam pakal dsijtees, bet tas jaw bij meschā eekschā un nosud-dis, tà, ka wairs ne redseht ne redseja. — Kaz-tram zittam zilwefam, kas jaw deesgan behdas redsejis, schis brihdis buhtu par simaggū bijis, bet fo nu darriht printscham, kas ne kahdas pret-tibas sawā laifā wehl ne bij ne manniht mannis-ji un ne juttin juttis. Kails un no wisses pa-saules astahs buhdams winsch eekleedsahs: „Ak tu manna suhra deenina, kas tahs man par behz-dahm.

Scho wahrdū no sawas paschas muttes dsir-dejis, tas palikke atkal preezigs, jo nu pratte, ka essoht atraddis, fo tik kahrigi mekleja un ka nu warreja meerā buht. Bet, — ka tad nu at-pakat us mahjahn tikt? Tà pliks buhdams jaw wissu-sliktakeem zilwekeem ne drihstjeja pa-rabidisees. Tadeht nu tahs bija winnam tahs wissupirmas behdas un ruhpes, faru kailu meesu segt un ar schahm dohmahm laudamees, eelihde rudses flehptees. Mo teijenes eeraudsija seena plahwejus plawā strahdajoht ap seenu un nu winsch ka saglis pa rudsu tihrumu sleppeni wilkahs teem tuwaki, gribbedams randsiht no winnu drehbehm pasagt; driebju gan deesgan bij sakrautu us eschu, bet par kibbeli tee plah-weji, drihs weens, drihs atkal ohtrs skattijahs apkahrt un tad atkal schis, tad tas issteepahs us eschu faru iskapti trihdams un puzzedams, woi nu to waijadseja darriht woi ne, jeb tikkai slinkumu lahpiht. Priydis par to errodamees lahdeja iskapts skannu un plahweja slinkumu, zaure fo winsch ne warreja faru waijadisibu dab-buht. Un tà bija wissu zauru deenu. Kad faule nogabje, tad plahweji faras leetas fanehmischi, steidsahs us mahjahn lihgsimi tehrsedami un sin-gedami; bet kas kehnina dehlam dewe lusti pree-zatees? Winna sirds bija tufschā un behdas

preefschā un vakkalā. Wakkara wehsuums un rassa sahze winna plifku meesu mobziht un woi gribbeja woi ne gribbeja, bij jadohdahs us sahdschu. Kad labbi tumsch palifke, tad no rudsseem islihdis, wilkahs pa wassarajas druwu tuppū, rahpus, kā lahzis, arween apkahrt skattidamees un klausidamees. Tā winsch laimigi aishrahpehs libds zeema pirmahm mahjahm, fur kā kasa par sehtu pahrllehze un dahrsā kaneppehs paslehphehs. — Schinni smirdoschā beesumā ne warreja ilgi twertees, jo winna dohmas winnu itt kā dsihtin dsinne, us istabu, gaidiht, kā warretu tift eekschā. Lehnitinam eelihde sehtā eekschā, fur par laimi, mahjas-sarga ne bija, jo tas buhtu winna mahtes-bilsehim gan zaurinus podarrijis. Bet, fur nu un kā nu tift eekschā? Sunnau butkā jaw patwehrumu ne warreja melleht, jo tē ne funnu nedz butkas ne bija. Upgrahbstija durvis un lohgus, bet tee wissi bij zeeti. Ko nu darriht? — Tatschu muhsu behdu melfletajs gan sapratte gudribu atraf, kā lihdsetes. Uskahpe pa treppehm us jumtu un tad'pa skursteni eelaidehs kufnā, no furrenes tad' flussnam eelihde pa durwim istabā eekschā un aishlihd aish krahns.

Tē nu pahrlaide tahs nafts stundas. Un kad gailis treschu reis nodseedaja, tad fainneeks ar fainneezi jaw bij nomohdā. Saimneeks pats tuhlin uszehlahs, uskohde gabbalu mässes ar seeru, eejuhdse sirgu un teizahs, ka braukshoht 2 juhdses tahti, pehz ohglehm, jo winsch bij zeema kallejs. Saimneeze, tiffo dsürdejusi, ka wahgi norihbeja, tuhlin zehlahs augscham, eekuhre ug-guni, nokahwe gaili, eeklappeja bihdeletus militus blohdā blinas jeb penkokus taishit un fakap-paja trefna jehra gabbalu wahriht. To wissu nu zevpe un wahrija, ka tschuksteja ween. Pa starpahm winna alkach atwehre lohgu un skattijahs, itt kā ko gaiddama. Un pa brihtinu arri teescham atnahze kahds wihrischkis, ar salleem froahrkeem un plattu jobstu. Tas bija pagasta teesas preefschneeks un fas ar tahs kalleja jaukas un skaitas seewas neschkibstibu dsinne. Kallejeene to mihligi sanehme, avsweizinaja un skuhps-tija, jo teefnessis pratte peelaitsitees kā kakkis pee

kreima. Brohksats arri bija drihs gattawas un kallejeene nu uslikke us galdu jehra suppi, zeptur gaili, blinas un puddeli smalka schnapsa. Tad aistaifija durvis zeet un abbi diwi nosehdahs pee galda. Prinzis aishrahfnē tappedams to wissi redseja im seekalas tam tegzeja tahs gahrdas riktes ohschoht. Bet, kas to buhtu dohmajis? Matti sahk rihibelt seftas widdū! Kallejam pa 4 werstehm no mahjahm par tiltu brauzoht bij faluhis rittenis, un tadehl tam bij jadohdahs at-pakal zittu ritteni sagahdaht. Ak, kā muhsu mihi drangt nu satruhkahs, nobehdse no galda, fainneeze schigli steidsahs brohksatu paslehppt: us-mette blohdu ar suppi us krahnsi, gaili enesse kambari, schnapsi skappi un blinas gultā appaßsch spilwena nogabbaja.

(Turpmak belgums).

Teesas flubbinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Beiseriffas Majesteeetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic., toby no Krohna Sehlpilles pagasta teesas wissi tee, kam lahdas taishnas prassischanas pee tahs astahatas mantas ta nomirruscha Leel-Sunnalstes fainneeza Pehter Semberg no Skrandanu mahjabm buhtu, us-aizinati, ar sawabm prassischabanm un skaidrahm pee-rabdischanabm divi mehnescbu starpā, tas irr libds 18ta Juhli f. g., pee schibs pagasta teesas peeteiktees un sagaidiht to teesa spreidih; ar to pamahzischananu, ka pehz ta augschā minneta termina neweenu wairs ne klausih, bet tam muhschigu flussuzeeschanu uslik. To buhs wisseem peederrigeem webra lit! Krohna Sehlpilles pagasta teesa, tas 18ta Mei 1844.

(L. S.) Peter Grinberg, pagasta wezzakojs.
(Nr. 236.) R. Franck, pagasta teesa stribweris.

Us pawehleschanu tahs Beiseriffas Majesteeetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic., toby no Preekules pagasta teesas wissi tee, kam taishnas prassischanas buhtu pee ta scheit nomirruscha wezzako Wiss Krohberga, — tapat orri wissi tee, kos tam nelaikim ko parrodā buhtu, — zaur scho usaizinati, 2 mehnescbu starpā, no appaßchbräslitas deenäs, pee schibs pagasta teesas peeteiktees; zittadictee, kas ne buhs peeteikuschees, wissi launumu, kas no tam warretu zelitees, few pascheem warrehs

veelbdsiuah. To buhs wehrâ likt! Preckulé, tai ztrâ
Juhni 1844.

(Nr. 73.) ††† Waltu Ewald, pagasta wezzakojš.
G. Bluhmann, pagasta teesas frihweris.

* * *

Wissi tee, kam lôbdas taifnas parradu prassischanas
pee ta libosschinniga sainneka Janne no Sihlu Tschal-
stu mahjamb buhtu, kas nespêzibas dehl sawas mah-
jas atdewis un par kurra mantu leelu parradu labbad kon-
kurse nospreesta, tohp usaizinati, wîsewehlak libds 22tru
Juhli f. g. pee Wirkusmuischas (Heiden) pagasta teesas
peeteiktees, jo wehlak neweenu wairb ne klausib.
Wirkusmuischâ, 27iâ Mei 1844.

(L. S.) ††† Fritz Leinhardt, pagasta wezzakojš.
(Nr. 62.) C. Moeller, pagasta teesas frihweris.

* * *

Wissi tee, kam lôbdas taifnas prassischanas pee
tahs atlikkuschas mantas ta zittlabrtiga Wilkajes sain-
neka Wezz-Schlischu Joanna Zibrul buhtu, kas sa-
was mahjas nespêzibas labbad atdewis un par kurra
mantu konkurse spreesta, tohp usaizinati, libds 4tu
Juhli f. g. pee schihs pagasta teesas peeteikteesun sagai-
dih, ko teesa pehz liktumeem spredih. Jaumnohlas
pagasta teesa, tai 23schâ Mei 1844.

(L. L.) ††† Kabrl Mittenberg, teesas wezz.
(Nr. 64.) Otto Grücke, teesas frihweris.

Us pauehleschanu tahs Keiseristcas Majestees,
ta Patvaldinecka wissas Kreewu Walstâ zc. zc. zc.,
tohp no Wezz-Satikkes pagasta teesas, us ta nomir-
ruscha muischas un pagasta teesas frihweri Heinrich
Beitmann mahtes lubgshau, zaur scho wissi un ik-
latri, kam lôbdas prassischanas buhtu pee tahs atlil-
kuschas mantas ta peeminneta nelaika, usaizinati, libs
22tru Juhli f. g., kas par to weenigu un isslehgsha-
nas terminu nolikts, ar sawahm prassischanaom pee
Wezz-Satikkes pagasta teesas peeteiktees. Wezz-Satik-
kes pagasta teesa, tai 26iâ Mei 1844.

(L. S.) ††† Didsche Didrichsohn, pagasta wezz.
(Nr. 17.) C. Schepsky, pagasta teesas frihweris.

Zitta fluddin afschan.

No teem apgahdatajeem tahs atlikkuschas mantas ta
libosschinniga Ugahles Klechts-Meira Kahrla Rosenberg,
tohp zaur scho sinnamu darrists wisseem teem, kom
ko pirt patiktohs, ka tai 21mâ Juhni f. g. Ugahles mu-
ischâ ubtruppi turrehs, kur lohpus, rattus, lammans,
sirgu-riklus, drahnas un wissadas zittas pee
mahjohm derrigas leetas, prett staitamu naudu wai-
raksohlitajam pahrdohs. Ugahlesmuischâ, tai 7fâ
Juhni 1844.

Didsche Tegel, Ugahles muischas waggaris.
Jannus Wessel, sainneks un Ugahles pagasta
teesas peefchdetajs.

Naudas, labbibas un prezzu tîrgus us plazzi. Nihgâ, tanni 5tâ Juhni 1844.

Sudraba		Sudraba	
ngudâ.	Rb. Kv.	naudâ.	Rb. Kv.
i jauns dahlderis	geldeja	i 33	i —
i puhrs rudsu	tappe mafsahts ar	i 35	i —
i — kweeschu	—	i 20	i —
i — meeschu	—	i —	i —
i — meeschu - puträimu	—	i 50	i —
i — aušu	—	i 65	i —
i — kweeschu - miltu	—	i 50	i —
i — bihdeletu rudsu - miltu	—	i 75	i —
i — rupju rudsu - miltu	—	i 35	i —
i — firnu	—	i 40	i —
i — linnu - sehklaš	—	i 25	i —
i — kannepu - sehklaš	—	i 40	i —
i — kimmenu	—	5 —	i —
i poħds kannepu	tappe mafsahts ar	i —	i —
i — linnu labbašas surtes	—	i 80	i —
i — — sluktakas surtes	—	i 60	i —
i — tabaka	—	i 65	i —
i — dselses	—	i 75	i —
i — fiveesta	—	2 40	i —
i mužža filku, preeeschu mužžâ	—	6 25	i —
i — — wibfschnu mužžâ	—	6 50	i —
i — — sarkanas saħls	—	7 —	i —
i — rupjas ledħħinas saħls	—	6 —	i —
i — rupjas baltas saħls	—	4 10	i —
i — smalkas saħls	—	4 —	i —

Briħw drifkeħt.

No juhrmallas gubernementu augtas waldischanas pusses: Waldischanas-raths U. Beitler.

No. 212.